

Montserrat, 10 de novembre de 2019

Benvolgut pare: malgrat la teua mort, la teua partença no ha estat mai una absència. Cada dia Teresa, Matilde i jo mateix, et recordem amb afecte i amb gratitud, com també recordem la mare, que se n'anà tres mesos abans que tu.

El País Valencià, pel qual tu tant vas treballar, avança, però no com tu i nosaltres voldríem. El govern valencià actua amb por i no acaba de defensar, com hauria de fer, la nostra llengua i la nostra cultura. Demanen el requisit lingüístic per al castellà, però no per al valencià, com si la nostra fóra una llengua de segona. El "*hábleme en cristiano*", que tu vas haver d'aguantar durant la dictadura, ha "evolucionat" en un "*hábleme en castellano que no lo entiendo*". I això que l'Estatut d'Autonomia diu que el valencià és la llengua pròpia dels valencians. I ja no et dic res de l'Església Valenciana que patim, que continua menyspreant, com ha fet sempre, el valencià.

Vivim un temps de canvis. O millor, en un canvi de temps. I ho hem de viure amb esperança i amb optimisme. Tu mateix ens vas ensenyar a afrontar el futur amb una actitud esperançada. Així ho veiem en relació a Catalunya i al seu dret a decidir el seu futur.

Em preocupa la indiferència d'Europa en relació als refugiats que fugen de la mort i el menyspreu pel que fa al canvi climàtic, tu que sempre vas viure amb una gran sensibilitat pels altres i per la natura i el medi ambient.

No cal dir que el teu record és ben viu, en tots els qui vam sentir la teua estima i el teu mestratge.

Amb la meua abraçada plena d'afecte.

Montserrat, 10 de novembre de 2019

Benvolgut Jaume: encara no et conec, ja que vas vindre al món el 9 d'abril de 2019 i no he pogut anar a vore't.

Sé que has estat l'alegria de ton pare i de ta mare, i d'una manera especial de la teua iaia Victòria.

Has vingut al món en un país que, amb dificultats, lluita per la seua vertebració nacional. El teu iaio i mon pare, dos grans homes, ens són exemples de dignitat i de bonhomia. I ton pare i jo hem esdevingut amics de veritat, en heretar, amb goig, l'amistat dels nostres pares. Per això ens estimem i estem junts en la lluita per un País Valencià lliure.

El país que volien el teu iaio i mon pare (i que ells van ajudar a construir) i que també volem ton pare i jo, és un país que vol arribar a la seua plenitud de llibertat. És un país on encara es margina la nostra llengua i se'ns margina també amb un finançament vergonyós que ofega els valencians i que no ens deixa viure amb dignitat.

Aquest país no és ni millor ni pitjor que els altres. Però és el nostre i per això treballem (i jo també sé que tu ho faràs quan sigues més gran) per fer possible una terra acollidora i solidària, una terra oberta i justa que mire cap a un futur lliure.

Sé que tu, en créixer, seguiràs els passos dels qui t'hem precedit i estic segur que un dia tu voràs un País Valencià lliure i sobirà. Un país que somiem des de fa molts anys i que hem de construir per viure amb dignitat. Que et guien aquelles paraules de Martin Luther King: *“L’opressor mai no concedeix voluntàriament la llibertat: ha de ser exigida pels oprimits”*. Amb la meua estimació.